

KÖZBESZERZÉSI INTÉZKEDÉSI TERV AZ EGYAJÁNLTOS KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSOK SZÁMÁNAK CSÖKKENTÉSE ÉRDEKÉBEN

A közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 28.§ (1) bekezdése szerinti ajánlatkérő kötelezettségének eleget téve, a közbeszerzési eljárás megfelelő alapossággal történő előkészítésének kötelezettsége körében a MÁV Zrt. mint ajánlatkérő az egyajánlatos közbeszerzések számának csökkentését szolgáló intézkedésekről szóló 63/2022. (II. 28.) Korm. rendelet 5.§ (3) bekezdése szerinti intézkedési tervet készít, tesz közzé és hajt végre.

I. Az intézkedési terv célja:

Az intézkedési terv általános közbeszerzési célja

- a Kbt. preambulumban megfogalmazott elvek érvényesítése, ezen belül is kiemelten a MÁV Zrt. közbeszerzési eljárásaiban a közpénzek ésszerű felhasználása átláthatóságának, a széles körű nyilvános ellenőrizhetőségének megteremtése, továbbá a közbeszerzések során a verseny tisztaságának biztosítása érdekében az ajánlatkérőre háruló feladatok széleskörű teljesítése,
- a beszerzési/közbeszerzési stratégia részeként az intézkedések eredményeként a legszélesebb körben biztosítható legyen a helyi vállalkozások, a kis-és középvállalkozások bevonása a közbeszerzési eljárásokba, a beszerzés tárgyához, mennyiségéhez, értékéhez, a szerződés teljesítéséhez szükséges képességgel rendelkező gazdasági szereplők, a lehető legszélesebb körben vehessenek részt a közbeszerzési eljárásban,
- a felelős gazdálkodás keretében, a közbeszerzési eljárások lefolytatása révén, jelentős megtakarítások elérése,
- olyan intézkedések megtétele, melyek segítségével az ajánlatkérő erősítheti az állampolgárok bizalmát a közbeszerzési eljárásokkal és a közbeszerzési folyamatokkal kapcsolatban.

Az intézkedési terv közvetlen célja az egy ajánlatos eljárások számának csökkentése vonatkozásában, hogy a MÁV Zrt. mint ajánlatkérő

- megvizsgálja és bemutassa, hogy milyen lehetséges okai voltak a vizsgált évben az egyajánlatos közbeszerzések előfordulásának,
- milyen intézkedéseket tesz, illetve
- milyen beszerzési gyakorlatot kíván alkalmazni

annak érdekében, hogy a tervezett beszerzéseinél biztosítsa a lehető legnagyobb versenyt, és az egyajánlatos közbeszerzéseinek a száma a lehető legalacsonyabb szintre csökkenjen.

II. Az egyajánlatos közbeszerzések előfordulásának elemzése

a) *MÁV Zrt-nél az alábbi beszerzési tárgyak esetén merültek fel az intézkedési időszakot megelőző naptári években:*

2021

- 2021. évi kitérők és vágánykapcsolatok beszerzése,
- Alépítmény és felszín alatti vízelvezető létesítmények diagnosztikai vizsgálatai,
- Aprított tűzifa beszerzése a MÁV Zrt. részére,
- Baleset- és vegyvédelmi készenléti szolgáltatás nyújtása a MÁV Zrt. részére 2021,
- Előfeszített betonlajak,
- Felsővezetéki utánfeszítések és alkatrészeik,
- GEO alátét és szorítólemezek,
- Infrastrukturális villamosenergia,
- Kampózár szerkezetek és alkatrészei beszerzése,
- Kitérők, vágánykapcsolatos, átszelések (60,54,48 rendszerű sínekhez), 2021. évre,
- KÖFE, KÖFI berendezés karbantartása, javítása,
- Lapos és átmeneti hajlított hevederek beszerzése,
- Mágneskapcsolók és alkatrészeik,
- Mérőváltók,
- Mobil távközlési eszközök és szolgáltatások beszerzése,
- Munkavezeték,
- Nagyvasúti kitérőalkatrészek beszerzése,
- Nyugati VIII.sz. 10/0,4kV kapcsolóház karbantartási munkálatai,
- PowerQuattro Zrt. gyártmányú termékek javítása,
- PV PTI Unimog karbantartása,
- Réz- és bronz sodronyok,
- Rövid távú villamosenergia termékek beszerzése a MÁV Zrt. részére,
- Siemens típ. alállomási és vonali bizberek karbantartása, javítása,
- Statikus utastájékoztatósi táblák telepítése,
- Szén, illetve szén alapú szilárd tüzelőanyag beszerzése a MÁV Zrt. részére,
- Szöghevederek beszerzése,
- Szűk keresztmetszetek felszámolása és az átjárhatóság fejlesztése a Budapest (Kelenföld) – Hegyeshalom vonalon (CEF projekt),
- Talpfa, kitérőfa és hídfa beszerzése,
- TM és XJ egységek,
- Váltóhajtómű,
- Vasúti edzettfejű acélsín (48, 54, 60 rendszerű) beszerzése,
- Vasúti járműmérleg karbantartás, kalibrálása, hibaelhárítása PTI-k.

2022

- Biztosítóberendezési részegységek, modulok, illetve alkatrészek javítása
- Erősáramú anyagok és alkatrészeik
- Felsővezetéki és alállomási szakaszolók
- FOR üzemeltetéséhez szükséges BBS/BBT (II. részlet)
- Hevedercsavar anyával beszerzése
- Kampózárak és alkatrészeik
- Kárfedezeti felelősségbiztosítási szerződés
- KÖFI fejlesztések 1. rész
- KÖFI fejlesztések 2. rész.
- KÖFI fejlesztések 3. rész
- KÖFI fejlesztések 4. rész
- Munkásszállás biztosítása 1

- NTG II. ütem 2. rész
- NTG II. ütem 3. rész
- Ragasztott, szigetelt sínillesztés
- Síncsavarok beszerzése
- STRAIL típusú kiselemes gumi útátjáró alkatrészecskék beszerzése
- Szöghevederek beszerzése
- Tatabánya vasútállomás felújításának előkészítése
- Unimog alapjárművek és berendezéseinek karbantart._PTI-k

b) A beszerzési tárgyak és a piac specializációjából fakadó hatások

A MÁV Zrt. kettős közbeszerzési jogalanyisággal rendelkező ajánlatkérő, beszerzései során meghatározóak a Kbt. 6. § (1) bekezdés c) pont szerinti közszolgáltatói tevékenysége biztosítása céljából lefolytatott beszerzések. Általánosságban elmondható, hogy a vasúti, automatizált rendszerekkel történő közlekedés terén közszolgáltatást nyújtó hálózatok működtetésével és üzemeltetésével kapcsolatos tevékenységek ellátáshoz szükséges áruk, szolgáltatások és építési beruházások piaca jelentősen szűkebb, mint az általános célú beszerzési tárgyaké.

A szakanyagok területén

- számos egyedi, kis sorozatszámú termék
- jellemzően szűkebb gyártási kapacitások mellett,
- szigorú, vasúti ágazati szabványok és teljesítményparamétereknek való megfelelés követelménye mellett
- adott funkcionális célnak megfelelő termék monopól vagy oligopól piacon érhető csak el.

A szolgáltatások és építési beruházások piacán

- az utóbbi években végbement jelentős piaci koncentráció következtében kialakult szintén oligopól és monopól piaci környezet
- a vasúti pálya és különösen biztosítóberendezés karbantartás/ felújítási tevékenységhez szükséges speciális szaktudású szakemberek és egyéb erőforrások korlátozottabb hozzáférése
- komplex feladatok kivitelezési képességének korlátozottságajellemző.

Ezen piaci folyamatok szabályozására a MÁV Zrt-nek, mint ajánlatkérőnek nincs és nem is lehet eszköze, a piac koncentrációjára nincs ráhatása, annak következményeivel csupán beszerzései során szembesül.

c) Az ajánlatkérő speciális státuszával összefüggő okok:

- ca. A speciális működési szektorból adódó műszaki igények teljesítésére a gazdasági szereplők szűkebb köre képes – figyelemmel a szigorú ágazati szabványokra, jogszabályi és műszaki előírásokra is. A megfelelő színvonalú termékek gyártására/szolgáltatások nyújtására csak megfelelő erőforrásokkal, technikai háttérrel és szakembergárdával rendelkező ajánlattevők képesek, akiknek a számát maga a piaci verseny erősen korlátozza.
- cb. Az ajánlatkérő méreteiből fakadó beszerzési szükséglet volumene és azok tömegesen, párhuzamosan megjelenő igénye (pl. árubeszerzés esetén nagy mennyiség, vagy szolgáltatás esetén hálózati szinten, több helyszínen összehangolt rendelkezésre állás és feladatvégzés) szintén szűkítheti önmagában az ajánlattevői kört.
- cc. A MÁV Zrt. országos hálózattal rendelkező, tevékenységét az ország teljes területén kifejtő gazdálkodási szervezet. A tevékenységek hálózati szintű koordinációja, az egyes működési területek átfedése jellemzően korlátozzák a részajánlatokra bontás lehetőségét, ésszerű méreteken alul hálózati szinten nem koordinálható egy-egy karbantartás-szolgáltatás, vagy éppen megrendelői (ajánlatkérői) oldalon igényelne nagyobb erőforrásokat, amely ellentétesen hatna a közpénzek hatékony felhasználásának követelményével.
- cd. az ajánlatkérő nagyvállalati szerkezetéből fakadóan beszerzési folyamatai is összetettek
 - a *beszerzési tervezés* az egyes igénylő szervezetek általi rögzítést, azok validálását, majd vállalati szintű konszolidálását végül a beszerzési tervek generálását jelenti, mely önmagában jellemzően 7 hónapot felölelő folyamat
 - a közbeszerzési eljárások *előkészítése* több szervezeti egység összehangolt

munkáját igénylő feladat

- a közbeszerzési eljárások *lefolytásának* időszükséglete a jogszabályokban meghatározott, kötelezően betartandó időtartamokból (pl. ajánlati/részvételi határidő, moratórium) és az egyéb eljárási időtartamokból (elbírálás, döntéshozatal) számítható.

Ennek megfelelően egy átlagos, uniós nyílt eljárás lefolytatása 5-6 hónapot vesz igénybe. Ebből a megfontolásból is, a MÁV Zrt. közbeszerzései lefolytatása során lehetőség szerint hosszabb időtartamú szerződések megkötésében volt érdekelt, amelyek hatálya lehetőséget biztosít a következő eljárásokra történő felkészülésre.

A hosszabb szerződéses időtartam (az ennek nyomán szükségessé váló finanszírozási, erőforrástervezési igények, de akár az ebből következő szigorúbb alkalmassági követelmények révén) egyes gazdasági szereplők tekintetében az eljárásban való részvételtől visszatartó erőt jelenthettek.

III. A tárgyévben végrehajtandó, egyajánlatos közbeszerzések csökkentésére irányuló tervezett intézkedések – lehetőség szerint részletes- bemutatása, lehetőség szerint az egyes intézkedések közötti összhangra is kitérve

- a) *A beszerzési tárgyak és a piac specializációjából fakadó hatásokra tett intézkedések*
- aa. A piaci folyamatok szabályozására a MÁV Zrt-nek, mint ajánlatkérőnek nincs, illetve közvetett csak eszközei vannak, jobbára beszerzései során szembesül a piac koncentrációjával. Mindazonáltal **aktívabb kommunikációval**, a gazdasági szereplők által elérhető hivatalos (EKR) felületeken kívül, a **társaság honlapján** a közbeszerzési eljárásokról, pályázati lehetőségekről, külön is, **jobban áttekinthető, informatív felületen** adna tájékoztatást és az önkéntesen regisztrált gazdasági szereplők részére szélesebb körben elérhetővé tett **„Hírlevél” szolgáltatáson a közbeszerzésekről is tájékoztatást ad.**
- ab. Ahol a piaci specializáció nem indokolja, ott a verseny élénkítése érdekében a Kbt. 75. § (2) bekezdés e) pontja szerinti eredménytelenségi ok előírása.
- b) *Az ajánlatkérő speciális státuszával összefüggő hatások csökkentése*
- ba. **Előzetes piaci konzultáció (EPK) alkalmazása** minden olyan esetben, ahol egyéb intézkedés várhatóan nem jár eredménnyel.
- bb. A **specializált szektorban való működés** adottság, a beszerzési igények lényeges megváltoztatása számos kötöttség miatt nem lehetséges. Mindazonáltal az eljárások előkészítése során a korábbinál is nagyobb hangsúlyt lehet fektetni a műszaki leírások egyenértékűségének előírására, a választandó műszaki megoldás alternatíváinak elfogadhatóságára. Ennek érdekében a beszerzési szervezet **gyakorlati útmutatóban foglalja össze a műszaki előírásokra vonatkozó közbeszerzési szempontú legfontosabb tudnivalóit, időszakos oktatást szervez**, kifejezetten a tárgykörben a **műszaki szakértelemmel rendelkező és igény megfogalmazását végző szervezeti egységek** munkavállalói részére.
- bc. A **részajánlattételi lehetőség biztosításának fokozott vizsgálata**: részajánlattételi lehetőség mellőzését az eljárást megindító döntéselőkészítő anyagban indokolni kell. A vizsgálatot abból a szempontból is el kell végezni, hogy az ajánlatkérő ésszerűen, a hatékony működés elveinek fenntartása mellett képes-e több ajánlattevővel kötött szerződés koordinációját ellátni.
- bd. Nagy volumenű, hosszú távú keretszerződések helyett **keretmegállapodásos eljárási fajták alkalmazásának vizsgálata, előnyben részesítése** ahol lehetőség van a szerződéses időtartam, volumen teljesítéshez közelebbi időpontban történő konkretizálására és így megalapozottabb, kevesebb bizonytalansági tényezőt tartalmazó ajánlat bekérésére.

- be. A bb. és bc. pontokban foglaltakkal párhuzamosan a **szerződéses feltételek fokozott vizsgálata** abból a szempontból, hogy különösen a
- szerződéses időtartam
 - szerződésben megfogalmazott mellékkötelezettségek
 - a széles körű verseny lehetőségét biztosítja-e.

Ahol az adott beszerzési tárgy lehetővé és indokoltá teszi, ott a verseny élénkítésének érdekében a **szerződéses ár indexálásának biztosítása** (a jelenlegi gazdasági válság miatt kialakult piaci környezetben különösen indokolt).

A gazdasági szereplők számára a szerződés hatályba lépésének nagymértékű bizonytalansága nem teszi lehetővé erőforrásaik tervezését, ezért a forrás rendelkezésének állása függvényében igyekszünk a feltételes közbeszerzések számát csökkenteni, amely szintén visszafoghatja a versenyt és a hosszabb időtartamhoz kapcsolódó kockázatok beárazásával az ajánlatkérő számára is drágább szerződést eredményezhet.

- bf. A **közbeszerzési tervezés** és az eljárások előkészítése során annak **előzetes megállapítása** és rögzítése, hogy mely eljárásoknál érdemes az EPK-t, melyeknél a 75.§ (2) bekezdés e) pontja szerinti eredménytelenségi okot alkalmazni. Az eljárásokat ezen körülmények figyelembe vételével szükséges ütemezni, nagyobb figyelmet fordítva a „dömping” időszakokra (pl. év végi ünnepi időszak). A fenti, verseny élénkítésével kapcsolatos **intézkedések** (pl. részajánlatok, eljárásfajták megválasztása) **beépítése a tervezési folyamatba**.
- bg. A közbeszerzési **szakemberállomány folyamatos képzése, megtartása** érdekében pedig munkáltatói intézkedések elősegítése.

IV. A tervezett intézkedések végrehajtási módjának, határidejének meghatározása, bemutatva a végrehajtásért felelős szervezeti egységet vagy személyt és a lehetséges kockázatokat

Az intézkedések végrehajtását jelen intézkedési terv elkészítését követően haladéktalanul meg kell kezdeni, az eljárásonkénti intézkedésekkel elsődlegesen az uniós értékhatárt elérő közbeszerzési eljárásokat célozva.

Az intézkedések végrehajtási módját az alábbi táblázat tartalmazza:

III. pont ssz.	rövid leírás	határidő	feltételek	kockázat	felelős
aa	aktívabb kommunikáció (közbeszerzések, Honlap, Hírlevél)	2022. Q3	IT fejlesztés	fejlesztési költség	beszerzési szervezet
ab	Kbt. 75. § (2) bekezdés e) pontja	azonnal	adminisztratív intézkedés	eredménytelen eljárásokat, ellátási,	előkészítő bizottság
	szerinti eredménytelenségi ok előírása ahol indokolt			működési problémákat eredményezhet	
ba	előzetes piaci konzultáció (EPK) alkalmazása ahol indokolt	azonnal	adminisztratív intézkedés	eljárások elhúzódása	előkészítő bizottság

bb	gyakorlati útmutató az igény megfogalmazását végző szervezeti egységek munkavállalói részére	2022.Q3	szakmai feladat	kockázati szempontból nem releváns	beszerzési szervezet
bc	részajánlattételi lehetőség biztosításának fokozott vizsgálata:	azonnal	adminisztratív intézkedés	ajánlatkérői/megrendelői oldalon többletfeladatok, koordináció adminisztrációjának megnövekedése	előkészítő bizottság, döntéshozó
bd	keretmegállapodásos eljárási fajták alkalmazásának vizsgálata, előnyben részesítése	azonnal	igények átstrukturálása	adminisztráció növekedése (KMkezelése)	előkészítő bizottság
be	szerződéses feltételek fokozott vizsgálata a szerződéses ár indexálásának biztosítása	azonnal	szerződéskötési szabályrendszer felülvizsgálata	ajánlatkérői/megrendelői oldalon kedvezőtlenebb feltételek	előkészítő bizottság
bf	az intézkedések beépítése közbeszerzési tervezési folyamatba	2022. Q4	vállalatirányítási rendszer és a tervezésben részt vevők felkészítése	tervezési folyamatelhúzó	beszerzési szervezet
bg	szakemberállomány folyamatos képzése, megtartása	folyamatos	munkáltatói intézkedések	bértömegnövekedés	vállalatirányítás

V. Az intézkedések kidolgozása során figyelembe vett, a tárgyévben tervezett közbeszerzési eljárások

Az intézkedések kidolgozása során a társaság elfogadott közbeszerzési tervében szereplő, visszatérő eljárások kerültek figyelembe vételre, különösen egyes szakanyagok és hálózati keretszerződések, amelyek a megelőző években is érintettek voltak.

VI. Korábbi intézkedési tervek bemutatása és a korábbiakban megfogalmazott intézkedések hatásainak elemzése, kitérve például a beszerzési gyakorlatában véghezvitt változtatásokra, a közbeszerzési verseny terén elért eredményekre és az egyajánlatos közbeszerzések csökkentése érdekében szükséges további teendőkre

A 2022. évhez képest láthatóan jelentősen visszaesett az egyajánlatos közbeszerzések beszerzési köre, melyet jelentős részben a 2022. éven elfogadott és következetesen betartott intézkedési tervben szereplő intézkedéseknek köszönhetünk.

Teljes közbeszerzési állományunk százalékos mértékében is csökkent ezen közbeszerzések száma, azonban ott nem ilyen szignifikáns a változás, amit az okoz, hogy összességében a más tárgyú, többszereplős közbeszerzések száma a gazdasági változások okozta megváltozott piaci körülményekre tekintettel drasztikusan csökkent, de ezzel együtt is kiemelkedő hatékonyság könyvelhető el az egyajánlatos közbeszerzések csökkentése körében a bevezetett és betartott intézkedések nyomán.

A csökkenés szignifikáns mértékét a II. a) pontban bemutatott eredmények demonstrálják.

A szerződéses ár indexálásának minél több szerződésben történő alkalmazását célul tűzte ki szervezetünk, és annak eleget téve elmondható, hogy ez az intézkedés az elvárásoknak megfelelően csökkentette mind ajánlattevői, mind ajánlatkérői oldalon az árváltozásokból eredő kockázatokat, így a kötelezettségvállalás kockázatát is.

Ezen intézkedésre a Közbeszerzési Hatóság is kifejezetten felhívja a figyelmet, melyet mind a terv kialakításánál, mind felülvizsgálata során szem előtt tartottunk.

A Közbeszerzési Hatóság felhívja továbbá a figyelmet a feltételes közbeszerzések számának csökkentési lehetőségeire.

A gazdasági szereplők számára a szerződés hatályba lépésének nagy mértékű bizonytalansága nem teszi lehetővé erőforrásaik tervezését, ezért a forrás rendelkezésének állása függvényében igyekszünk a feltételes közbeszerzések számát csökkenteni, amely szintén visszafoghatja a versenyt és a hosszabb időtartamhoz kapcsolódó kockázatok beárazásával az ajánlatkérő számára is drágább szerződést eredményezhet.

Ezt a jelenleg is alkalmazott gyakorlatot elvárásként beemeltük a 2023. évi intézkedési elvárások közzé, hogy azt még szélesebb körben és konzekvensen alkalmazzuk, valamint hatásait vizsgáljuk a következő felülvizsgálati időszakban.

Szervezetünk sajátossága, hogy közszolgáltatási szerződése időszakokhoz kötött, ami a források rendelkezésre bocsátására, és így a fedezet rendelkezésre állására is nagyban kihat.

Ennek áthidalására, és egyben eleget téve az útmutató szerinti elvárásoknak is, ezen eljárások esetében szerződési bontófeltételként kerülnek megfogalmazásra a közszolgáltatási szerződés lejáta után is teljesítendő szerződéseink, aminek minimális kockázata van ajánlattevők részéről, így nem szükséges a sokkal magasabb bizonytalanságot hordozó feltételes eljárások alkalmazása ezen a címen, vagy nem szükséges az ellátásbiztonságot veszélyeztető, és egyben a mennyiségi kedvezmény sokkal alacsonyabb kihasználására alkalmas, töredék felhasználási időszakra kötött szerződéseket kötnünk.

Ez nemcsak az egyajánlatos közbeszerzések számának csökkentését, de kiemelten a közpénzek gazdaságos felhasználását is szolgálja.

Szervezetünk a nem központi ellenőrzés mellett zajló eljárásai esetében is alkalmazza a Kbt. 75.§ (2) bekezdés e) pontját, mely szintén hozzájárul a kitűzött cél eléréséhez.

Össességében elmondható, hogy a szervezet nemcsak képes volt olyan intézkedések tervként történő kitűzésére, melyek alkalmasak az egyajánlatos közbeszerzések számának csökkentésére, de azt szisztematikusan be is tartotta, és a kitűzött intézkedések valóban alkalmasak voltak az egyajánlatos közbeszerzések számának érdemi csökkentésére.

VII. Az intézkedési terv kiadásától 2024. január 31. napjáig hatályos.

A fejezet 2024. március 31-ig aktualizálandó, a felülvizsgálat felelőse a Beszerzési Főigazgatóság.

A felülvizsgálat megállapításai alapján, és a Kormányrendelet 5.§ (1) és (4) bekezdésétől függően kerülhet sor újabb intézkedési terv kibocsátására.

Budapest, 2023. március 31.